

la tribuna

El problema no és el pressupost (i II)

El ciutadà s'allunya cada dia més de la política i la solució és substituir la Llei electoral per una de més pragmàtica que faciliti el vincle personal

ÒSCAR RIBAS REIG

Excap de Govern

A casa nostra, per més que assegurin el contrari, com a la resta del món, els partits han perdut els senyals d'identitat originària i solament conserven un objectiu, que a més és comú a tots: guanyar les eleccions, i una vegada al poder, sols o amb aliats, mantenir-s'hi, malgrat que calgui renunciar als seus propis objectius que han substituït per un anomenat *programa electoral*, que no té cap obligatorietat de complir-se. A l'ensem, han deixat d'ésser una senyera ideològica per convertir-se, en el seu lloc, en un aparell enquestador. Primer pregunten al poble què vol (en puntuals desitjos de baixa volada) i és això el que consta en el seu programa, que per la resta, com he dit, no tenen intenció de complir. I explica que tots els programes siguin similars i imprecisos. L'autèntica lluita ideològica, malgrat els fastuosos noms dels partits (que tots, sense excepció, es canvien quan els convé), ha desaparegut perquè ja no hi ha al món ideologies clares i, encara menys, idees. Al seu lloc ha aparegut en el nostre context polític la lluita verbal de paraules sense significat precís: *esquerra, dreta, centre, progressistes, conservadors*, etcètera, rètols, tots, ambigus en envasos buits.

És per això que el debat polític acaba convertint-se en un diàleg "en el qual no és contrasten idees ni s'analitzen fets, sinó que s'intercanvien apassionats insults, descarades mentides i insígnies malícies, tot envoltat en la més barata retòrica. El refredament ideològic es pretén compensar amb l'escalament verbal, amb l'estigmatització de l'adversari i amb la declaració no confessada de la intenció de convertir les eleccions no en una lluita política, i encara menys ideològica, sinó en un fenomen catàrtic que permeti l'exteriorització de pulsacions agressives malgrat que hagin estat artificialment provocades. (Alejandro Nieto, a *El desgobierno de lo público*. Editorial Ariel.) En cada procés electoral o polític els ciutadans hem de descobrir l'afinitat entre la confrontació política i l'esportiva que acompanya els grans encontres entre el Barça i el Madrid. És la nostra *humil* participació a la polí-

ESTEM OBLIGATS A VOTAR PER L'ETIQUETA I NO PER LES PERSONES, NI D'ACORD AMB ELS PROBLEMES

tica espectacle. No és això poc o menys el que avui vivim i patim a Andorra?

Això és precisament de què viu la nostra democràcia a començament de segle XXI, quan s'està viçant a convertir-se en una *partitocràcia*, i pel fet de la restricció que el nostre sistema electoral imposa a la lliure elecció dels representants del poble, i la llibertat d'aquest. Estem obligats a votar per l'etiqueta i no per les persones, ni d'acord amb els problemes. Més que mai estem en mans de l'organització dels partits, com si els electors, que davant la possibilitat de combinar paperetes, no poguessin tenir opinions diverses sobre els candidats a qui donen el seu vot; com si l'elector no pogués honestament subscriure certes idees d'un candidat i altres idees d'un altre. Amb les llistes tancades i bloquejades no som els ciuta-

dans els que elegim, sinó els "senyors de la política" de cada partit. Són ells els que ens diuen a qui podem elegir i a qui no. La relació directa entre representant i representat desapareix i se substitueix per una relació mediatitzada pels partits malgrat que el ciutadà no estigui afiliat a cap. Ens estranya, doncs, que el ciutadà s'allunyi cada dia més i més de la política?

Aquest és el problema real, la solució del qual demana una substitució de la Llei electoral per una de més pragmàtica, que, tenint en compte la nostra realitat, faciliti un autèntic vincle més personal (amb la finalitat de poder exigir directament responsabilitats polítiques) entre el votant i el seu mandatari, sense necessitat d'intermediaris ni "senyors de la política", ni *baronies*...

És factible aquesta modificació de la llei? Evidentment, no. L'interès dels partits, els dels seus *barons* i dels "senyors de la política", és mantenir el país en la *partitocràcia*. Però cal ésser optimista i esperar i desitjar que una pressió de la ciutadania els hi obligui. Mentrestant, hem de conviure, ens agradi o no, amb el que hi ha. Però hem de saber, realment, què hi ha.